

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 11.09.2025 nr 13-2/3224-1

Meie: 26.09.2025 nr 13-1/25-1534

Kooskõlastuse andmine maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule

Esitasite 11.09.2025 kirjaga nr 13-2/3224-1 Eesti Geoloogiateenistusele kooskõlastamiseks Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle KSH aruande eelnõud (edaspidi planeering). Planeeringu ala hõlmab kogu Harju maakonda. Planeeringu koostamise eesmärgiks on koostöös kohalike omavalitsuste ja kogukondadega kaardistada ning kokku leppida alad ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks. Sellega panustatakse ehitusmaavarade varustuskindluse tagamisse aastani 2050. Samuti seatakse planeeringuga tingimused kaevandamisega seotud tegevuste võimalike mõjude leevendamiseks ja karjäärade korrastamiseks. Planeering on algatatud Vabariigi Valitsuse 23.12.2021 korraldusega nr 447.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 57 lõike 1 kohaselt koostatakse maakonnaplaneering koostöös ministeeriumide, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksuste ja valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi maakonnaplaneering käsitleb. PlanS § 65 lõike 1 kohaselt esitatakse maakonnaplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 57 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille

jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Planeeringus on kaardistatud ja määratud riigi huviga alade ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks, et panustada varustuskindluse tagamisse aastani 2050. Samuti on välja toodud alade kasutuselevõtu ajaline prioriteetsus mitmete stsenaariumite puhul. Tulemused põhinevad põhjalikul analüüsil. Alade määramisel on välja toodud tingimused kaevandamisega seotud tegevuste negatiivsete mõjude leevendamiseks ja karjäärade korrastamiseks. Viimaks on antud üldised soovitusel valdkonna paremaks toimimiseks riigi tasandil.

Olles planeeringu materjalidega tutvunud ei ole Eesti Geoloogiateenistus alust arvata, et Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu planeeringu lahendus oleks vastuolus MaaPS-ga ega halvendaks maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Siiski juhime tähelepanu täiendava uuringu „Kaevandamise kliimamõjude analüüs“ leheküljele 5. Nimelt arvutatakse teises lõigus kõikide alade peale kokku tekkivaks keskmiseks aastaseks CO_{2ekv} heiteks 78 232 tonni CO_{2ekv} ning kolmandas lõigus vaid riigi huviga alade heiteks 16 998 CO_{2ekv}.

Neljandas lõigus viidatakse uuesti kogu hulga 78 232 tonni CO_{2ekv}, kuid riigi huviga alade puhul erineb väärtus varasemalt arvutatust. Väärtus 33 293 tonni CO_{2ekv} on ka vastuolus järgnevas lauses toodud väitega, et heide jääb alla EK kliimakindluse hindamismetoodika järgi aasta olulise mõjuga heitepiiri (20 000 t CO_{2ekv} aastas). Palume eelmainitu üle kontrollida ja vajadusel parandada või paremini lahti selgitada.

Eesti Geoloogiateenistus nõustub Harju maakonnas Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle KSH aruande eelnõude lahendusega.

Täiendavalt soovitab Eesti Geoloogiateenistus Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu lahenduse saata ülevaatamiseks ka Maavarade Komisjonile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee